

“CARSTVO OPSJENA”
CHRISA HEDGESA
*Tiranija
korporativne
države* str. 9

DIMITRIJE POPOVIĆ,
SLIKAR I PISAC
*Oduvijek
me privlači
mračno i
dramatično*
str. 14 i 15

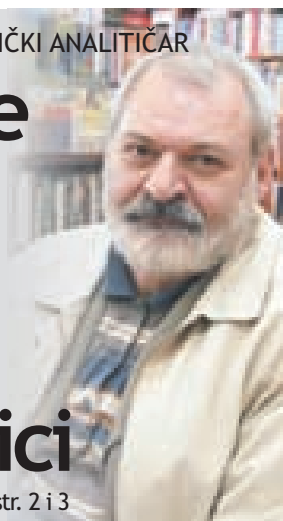
ZOOM

ZOOW

JAROSLAV PECNIK, POLITIČKI ANALITIČAR

**Poražene
ustaše
ne mogu
biti ratni
pobjednici**

str. 2 i 3

subotnji magazin

Subota, 12. studenog 2011.

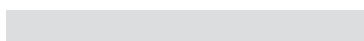
Glas Istre

Dejan ŠTIFANIĆ

Kako je to biti RUS U ISTRI?

str. 6 - 8

Snimljeno
u Volmama
kraj Pule

SERGEY VDOVIN I ILYA BASUK ŽIVE U ROVINJU I POKUŠAVAJU OJAČATI VEZE IZMEĐU DVIJU ZEMALJA

Reklamiramo Hrvatsku na ruskom portalu

Dvojica Rusa, poslovni ljudi, magistar ekonomije Sergey Vdovin i magistar biofizike Ilya Barsuk doselili su se u Rovinj i osnovali tvrtku Adria Istra koja se bavi odnosima s javnošću, marketingom i poslovnim savjetovanjem. Cilj im je unaprijediti poslovnu suradnju između hrvatskih i ruskih poduzeća, razvijati ekonomske i druge odnose između dviju zemalja. Da bi to postigli pokrenuli su i internetski portal o Hrvatskoj na ruskom jeziku Adrionik.com, koji je s više od sto tisuća posjetitelja u niti godinu dana postojanja već odigrao svoju ulogu u promidžbi naše zemlje na velikom tržištu ruskog govornog područja. Portal se već plasirao i u finale ruskog Golden Sitea, osvojivši diplomu u kategoriji turizam i odmor.

Uz to Vdovin i Barsuk stvaraju partnersku mrežu hrvatskih tvrtki koje rade s ruskim turistima u cilju povećanja konkurentnosti i dovođenja više gostiju iz Rusije. Preko svog portala pružaju i usluge poslovnog savjetovanja stranim investitorima, ali rade i na promidžbi naših tvrtki na ruskom govornom području. Uz interaktivni vodič po Hrvatskoj portal ima i svoj forum preko kojeg se odvija komunikacija s korisnicima.

Ruski turisti iz bogate su srednje klase

- Na portalu hrvatskog veleposlanstva u Moskvi našli smo tek jednu stranicu na engleskom o mogućnostima poslovne suradnje. Budući da su mogućnosti velike, jer na ruskom govornom području živi više od 200 milijuna ljudi, odlučili smo pokrenuti portal na ruskom, za što smo dobili i podršku Hrvatske gospodarske komore, kaže Ilya Barsuk.

Kad je riječ o turizmu, naši sugovornici kažu da su mogućnosti razvoja velike. Dovoljno je reći da Tursku godišnje posjeti više od tri

Rusi puno putuju i zimi, a Hrvatska još nije dotakla taj dio turističkog kolača. Primjerice, u zimskim mjesecima ruski turisti ostvaruju više od polovice dolazaka u Turskoj, a u Španjolskoj, Grčkoj i Tajlandu i do 20 posto

milijuna, a Hrvatsku tek nešto više od sto tisuća ruskih turista, od kojih čak 75 tisuća ljetuje u Istri. Rusi puno putuju i u Grčku, Španjolsku, Tajland, Egipat i Tunis.

- Za turističke mogućnosti Hrvatske u Rusiji se malo zna, pa ju je u promidžbi pretekla i mala Crna Gora. Rusi puno putuju i zimi, a Hrvatska još nije dotakla taj dio turističkog kolača. Primjerice, u zimskim mjesecima ruski turisti ostvaruju više od polovice dolazaka u Turskoj, a u Španjolskoj, Grčkoj i Tajlandu i do 20 posto. Za Hrvatsku izvan turističke sezone nema čartera, a održava se tek jedna avionska veza sa Zagrebom. Prema našim analizama u Hrvatsku dolaze gosti srednje klase, kojima su mjesečni prihodi viši od 2.000 eura, ali i poduzetnici koji odsjedaju u hotelima s četiri i pet zvjezdica, a uz to su dobri izvanpansionski potrošači, sipa podatke Sergey Vdovin.

Naši sugovornici podsjećaju da su se nekad u Moskvi mogla kupiti naša vina, a sada ih je teško naći iako su kvalitetnija od, recimo, makedonskih kojih ima u trgovinama. Naša trgovinska ponuda je u Rusiji tako spala na jedno slovo - vegetu.

- Obišli smo cijelu obalu od Dubrovnika do Istre. Kad smo došli u Rovinj, naše su se obitelji složile da je to pravi raj na zemlji. Nakon pet godina ljetovanja, odlučili smo ostati. Kupili smo stanove, preselili i započeli posao, priča nam Sergey Vdovin.

Duga procedura za radne dozvole

Njegov sin i Ilyjina kćerka već polaze Osnovnu školu Jurja Dobrile i stekli su mnoge prijatelje.

- Uz jaču promidžbu, Hrvatska bi trebala korigirati neke propise da bi bila konkurentnija na ruskom turističkom tržištu. Prvo treba ukinuti obavezu predočenja hotelskog vaučera za dolazak u Hrvatsku. Naši gosti vole putovati i obilaziti više destinacija, pa je nemoguće nabavljati tolike vaučere. Uz to ni turističke zajednice, a kamoli hoteli i restorani, uz časte izuzetke, nemaju cjenike i promidžbene materijale na ruskom. Ruski gosti nam se žale i na vodiče koji slabo znaju ruski. U Hrvatskoj je zabranjeno koristiti strane vodiče, a u drugim zemljama naše agencije dovode svoje jer dobro znaju navike ruskih turista, ističe Ilya Barsuk.

Kažu da nisu došli u Hrvatsku radi brze zarade, da su do sada samo ulagali i da ne očekuju brzi povratak uloženog novca. Zbog toga bi željeli da se pojednostavi način dobivanja radnih dozvola, koje moraju svake godine obnavljati u dugoj proceduri i uz velik broj dokumenata. Ističu da je Hrvatska njihovo trajno opredjeljenje, pa će zatražiti i hrvatsko državljanstvo, ali im je žao što je nedavno granica za tu mogućnost s pet podignuta na osam godina boravka. "To su velike prepreke za ljude koji žele ovdje poslovati, a Hrvatska ih treba i ima puno neiskorištenih mogućnosti", poručuju.

Aldo POKRAJAC

Ilya Barsuk i Sergey Vdovin, magistar biofizike i magistar ekonomije, u Rovinju vode agenciju za marketing i poslovno savjetovanje

RUSKI DRŽAVLJANI SVE NAM ČEŠĆE DOLAZE,

RUSI U Obični su nije to ni

Nisu to nikakvi mafijaši, mafija ne kupuje ovdje. Oni kupuju na Havajima, na Kanarskom otočju, kupuju cijele otoke. Ovdje kupuju obični ljudi, biznismeni koji imaju više novca od prosjeka. A to odmah znači i obrazovani i kulturni, kažu nam u jednoj pulsnoj školi stranih jezika, specijaliziranoj za učenje ruskog

Almasa Valjevac: Rusi nisu stali na kupovini nekretnina, već pokreću biznise

Mustafa Poljarević: Postavili smo se totalno negativno, kao država, u odnosu na to tržište

Piše Tatjana GROMAČA VADANJEL

Više od deset godina radimo s ruskim tržištem, zadnjih godina smo prisutni na sajmovima za promet nekretninama u Moskvi i Sankt Peterburgu. Interes ruskog tržišta za područje Jadrana dosta je izražen, posebno za područje Istre, donekle i Kvarnera. Odgovaramo im zbog blizine Europe, ali i zbog mentaliteta. Zadnjih godina masovno su kupovali nekretnine u Crnoj Gori i Bugarskoj, pa i u Španjolskoj, Engleskoj, Francuskoj, Italiji... Nekad su kod nas mogli kupovati nekretnine kao građani, ali zadnjih deset godina isključivo na firmu ili obrt, govori nam Mustafa Poljarević, direktor jedne agencije za promet nekretninama.

Moguće je da su novinski napisi i govorkanja o tome da je novac kojim su kupljene mnoge vile na hrvatskom Jadranu sumnjivog porijekla i da se radi o trgovinskim transakcijama koje služe isključivo "pranju novca" stvorili generalno negativnu sliku o državljanima Ruske Federacije, kao mogućim kupcima nekretnina u Hrvatskoj. Iskustva, pak, trgovaca nekretninama u Istri, kao i drugih građana koji poslovno dolaze u doticaj s ruskim državljanima, govore da je, barem u Istri, posljednjih godina "u optičaju" pristojan, srednji sloj Rusa i Ukrajinaca, koji ovdje želi ulagati, prilagodavati se našim zakonima, kulturi... Međutim,

naš se zakon prema ovim ulagačima postavio dosta rigorozno.

- Politikom zakona o strancima i poreznom politikom sve činimo da otjeramo te ljude. Oni odustaju, prodaju u besćenje to što su kupili i idu na druga tržišta, kaže Poljarević.

Jedini u Europi koji još imaju novca

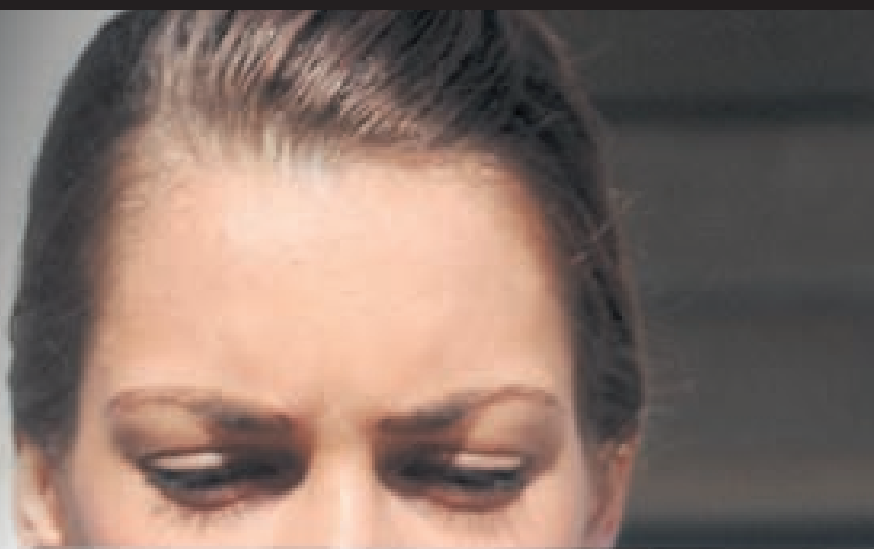
Za Ruse je velik problem dobivanje radne i/ili boravišne dozvole, kao i porezna politika u odnosu na njih kao strance.

- Nikako im ne idemo na ruku. Postavili smo se totalno negativno, kao država, u odnosu na to tržište. A to je trenutno jedino tržište u Europi gdje ljudi imaju novac, to je srednji sloj ruskih građana koji legalno zarađuju od svog biznisa. Nisam nikada, niti jednoj osobi, prodao nekretninu tako što mi je on donio novac u torbi. Sav promet ide legalno, iz banke u banku. Taj novac je pošteno stečen i nema razloga da ga krijem, ističe Poljarević.

- Svaka firma koju osnuje stranac treba u startu imati zaposleno troje hrvatskih građana, bez obzira na to je li firma već razvila posao ili nije. To sigurno neće pridonijeti razvoju interesa za strana ulaganja. Pa tako nije čudno da smo od 2008. godine, kada smo imali 4,8 milijardi eura stranih ulaganja, lani pali na 200 milijuna eura, komentira naš sugovornik te dodaje: "Nije to samo

KUPUJU NEKRETNINE, ODMARAJU SE, POSLUJU, MADA IM ZAKONI I NAŠE PREDRASUDE NE IDU NARUKU

UJISTRI to ljudi, kakva mafija

Manuel ANGELEINI

problem agencija. Neke su agencije propale, da, i to je gotova priča. Ali, iza nas, otići će proizvođači građevinskog materijala, otići će izvođači građevinskih radova; znači, pravolinijski uništavate čitav jedan sustav. To se u Americi dogodilo prije par godina kada je počela kriza s nekretninama. Onda je država svojim mjerama potaknula kupovinu nekretnina. Tako se i mi, i zakonskim putem i drugom politikom, trebamo otvoriti prema svim tržištima".

Nekad su Rusi kod nas puno više kupovali nekretnine, ali i ulagali u oblasti turizma ili gradnje. Najviše su kupovali kuće uz more i građevinska zemljišta, a u zadnje vrijeme sve više kupuju stanove na zapadnoj obali Istre. Ima slučajeva da su kupili veća zemljišta za gradnju istarskih vila, ali su stali zbog krize.

Prva reklama za Istru na ruskoj televiziji

Međutim, kažu nam naši sugovornici, sve je to malo, u odnosu na ono kako velik interes u Rusiji postoji za hrvatskim Jadranom. Jedna pulska agencija, koja ima urede

u više hrvatskih gradova, a preko svog ruskog poslovnog partnera i u Sankt Peterburgu, ne skriva da 90 posto svojih kupoprodajnih poslova uspješno obavlja s ruskim građanima, već gotovo desetljeće.

- Lani je bila malo veća kriza, međutim, od proljeća ponovno je krenulo. Sada dolazi dosta Ukrajinaca i kupuje. Naša je klijentela čvrst srednji stalež. Ruski kupci su pametni, oni sada idu na ruku i našoj zemlji, traže radne dozvole, otvaraju firme, nisu stali samo na kupovanju nekretnina. Bilo bi idealno da još i zakone učinimo fleksibilnijima, za te ljude koji imaju novac, da ga i ulože, kaže vlasnica agencije za promet nekretninama Almase Valjevac.

Dodaje da Rusi jako vole i Dubrovnik, koji se kod njih najviše reklamira. Tijekom ove godine išla je jedna jako dobra reklama i za Istru na ruskoj televiziji, napominje. Na pitanje što se trenutno najviše prodaje ruskim građanima, veli da su to apartmani do 100, 150 tisuća eura, traži se blizina mora, Medulin... Malo jača klijentela traži obiteljske kuće s apartmanima, gdje se iznosi kreću oko 800 tisuća eura.

(nastavak na str. 8)

U Hrvatsku godišnje dolazi oko 100 tisuća ruskih turista, od kojih 75 tisuća izabire Istru

VEĆA RUSKA ULAGANJA U ISTRI

Od otoka do nogometa

Prvi veći članak o ruskom ulaganju na najvećem hrvatskom poluotoku Glas Istre je zabilježio prije točno deset godina. Tada smo objavili da je sredinom 1999. obitelj Bolković iz Banjola prodala otoke Frašker i Fraškerić za oko 1,1 milijun eura. Otoke je posredstvom drugih tvrtki kupila ruska Sistema AFK koja je tada imala čak 65 tisuća zaposlenih, a bila je vlasnik najvećih ruskih operatera fiksne i mobilne telefonije MTS i MGTS. Iza te tvrtke danas stoji jedan od najbogatijih Rusa - Vladimir Jevtušenko.

Namjera je bila izgradnja luksuznog kongresnog centra otvorenog tipa na Fraškeru te rekreacijskih sadržaja na Fraškeriću, u što su bili spremni uložiti oko 10 milijuna eura. Nakon nekog vremena su se predomislili te umjesto luksuznog kongresnog centra željeli su izgraditi turistički punkt (s 50 soba) na 5.000 četvornih metara na Fraškeru, gdje bi ugošćavali svoje poslovne partnere i njihove obitelji. Međutim, sve je stalo jer je u lokalnoj zajednici bilo više protivnika, nego pristaša tog projekta. No, tvrtka Sistema nije stala na banjolskim otocima. Godine 2006. predstavili su projekt ulaganja na otoku Mljetu, investiciju koju su procijenili na 109 milijuna eura. Kupili su građevinsko zemljište i najavili gradnju turističkog centra s kongresnim sadržajem.

Jedna od posljednjih ruskih investicija u Istri - ljetos otvoren noćni lokal u bivšoj cestarskoj kući Bale

Iduća velika investicija Rusa u Istru dogodila se 2007. kada je Valerij Zainulovič Garipov kupio središnji objekt u ladanjskom dvorcu Belaj pokraj Pazina. Sa Zorkom Ivićem, vinarom i vlasnikom dva susjedna objekta, najavio je rekonstrukciju dvorca u kulturno-turističke svrhe. Garipov se u Rusiji bavi geofizičkim i geološkim istraživanjima, iskopima ruda, nafte i plina, a od 1996. do 2001. bio je zamjenik ruskog ministra za goriva i energetiku. Za Glas Istre je izjavio

da je proputovao čitav svijet, a da ga je Istra osvojila prekrasnim prirodnim uvjetima, solidnom infrastrukturom te odličnim vinom. Osim imanja pokraj Pazina, kupio je nekoliko nekretnina na području Istre: čitavo napušteno selo Šikuli kraj Skitače, točnije 32 hektara zemljišta, zatim dio sela Škvaranska na Labinštini i zemljište u okolici Premanture.

Prije godinu i pol novigradski su vijećnici jednoglasno podržali pismo namjere o suradnji pri izgradnji spe-

cijalističke klinike, koje su istarski župan Ivan Jakovčić i novigradski gradonačelnik Ante Milos prethodno potpisali s Mikhailom Sadovajem, predsjednikom savjeta direktora NIITO Clinica iz Novosibirsk u Rusiji. Zajedno s institutom Ilizarov iz Kurgana, također iz Sibira, NIITO Clinic namjerava u taj projekt (zgradu i opremu) investirati 15 milijuna eura. Klinika bi trebala niknuti uz prometnicu Poreč - Novigrad kraj novigradske ambulante.

Jedna od posljednjih ruskih investicija u Istri realizirana je ljetos kada je otvoren noćni lokal u bivšoj cestarskoj kući Bale. Iza investicije od 3,5 milijuna eura stoji bračni par Vladimir i Tatjana Viktorov, vlasnici tvrtke za prodaju medicinske opreme.

Prije dvije godine NK Istra je dobila novoga predsjednika, ruskog naftaša Mihaila Mihailoviča Ščeglova. Prije toga je s pulskim nogometnim menadžerom Eljverom Račom surađivao na tržištu igrača i nekretnina. Proteklih dana je postao i većinski vlasnik kluba, još samo da se to formalno provede.

Paulo GREGORVIĆ

Predrasude:
Hrvati bi zaradu bez ulaganja, a Rusi ovdje peru novac

O tome kako Rusi vide Hrvate i obratno, prije dvije i pol godine je za svog službenog posjeta Puli govorio i zamjenik veleposlanika Ruske Federacije u Hrvatskoj Boris Medvedev. Rekao je da u Rusiji postoji percepcija da u Hrvatskoj mnogi hoće zaraditi, a da pritom ništa ne ulože i da bi najradije da im turisti uplate aranžman, ali da ne dođu jer stvaraju buku pa se domaćini ne mogu naspavati. Dodao je da to nije njegov stav već šala koja se prepričava.

S druge strane, rekao je, neki u Hrvatskoj percipiraju Ruse kao mafijaše koji kupnjom nekretnina žele oprati nelegalno stečen novac. Međutim, pojasnio je, država je nacionalizirala brojne privatne firme u Rusiji i isplatila vlasnike koji sada traže gdje će uložiti taj novac, ali se boje doći u Hrvatsku zbog brojnih restrikcija.

Ruski jezik opet je in

(nastavak sa str. 6 i 7)

Unatoč trenutno nesklonoj politici i krutim zakonima, kada je riječ o ruskim državljanima u Hrvatskoj, povećana prisutnost ovih klijenata i došljaka, ali i turista, nedvojbeno se osjeća na istarskom poluotoku. To je rezultiralo i otvaranjem škole specijalizirane za poduku ruskog jezika, zasjed jedine u Istri.

- Školu smo pokrenuli prije tri godine, shvatili smo da ima puno ljudi koji žele ili imaju potrebu učiti ruski. Polaznici naših tečajeva su Rusi koji su u Istri nešto kupili ili žele pokrenuti posao, naši ljudi koji se bave turizmom ili nekretninama, a imamo i studente koji očekuju da će sa znanjem ruskog jezika možda doći do posla, kažu nam u pulskoj školi stranih jezika.

Upoznati su i s problemima ruskih došljaka. Prema njihovom

iskustvu, posebno su frustrirani oni koji, unatoč tome što ovdje posjeduju neku imovinu, kao stranci moraju izlaziti iz Hrvatske svaka tri ili svakih šest mjeseci. U Europi im nude bolje uvjete, pa neki među njima razmišljaju otići dalje.

- Evo, kupili su čak i NK "Istru". I vile i stanove i apartmane, i kupovali bi još i više da nemaju tih problema. I nisu to nekulturni ljudi, štoviše. Dođu i ne prave nikakve probleme, brzo se asimiliraju u društvo. Trude se prilagoditi, ne nameću svoje. Nisu to nikakvi mafijaši, mafija ne kupuje ovdje. Oni kupuju na Havajima, na Kanarskom otočju, kupuju cijele otoke. Ovdje, običnu kuću, običan stan, to kupuju obični ljudi, biznismeni koji imaju više novca nego prosječni ljudi. A to odmah znači i obrazovani i kulturni - pričaju nam o svojim iskustvima voditelji škole stranih jezika.

U školama stranih jezika opet se uči ruski

Putinove molbe

Kada se 2008. počeo primjenjivati novi Zakon o strancima, Ministarstvo gospodarstva bilo je zaduženo dati mišljenje o poslovnim dozvolama. U toj je godini u Istri podneseno 800 zahtjeva za poslovnom dozvolom, od čega ih je svega 79 pozitivno riješeno, a među njima nije bio nijedan zahtjev ruskog ni američkog državljanina, ističe Mustafa Poljarević.

Kaže da je jedan ruski građanin kupio na Mljetu od Općine dosta zemljišta, ali se ispostavilo da je suvlasnik zemljišta i država, pa je čak Vladimir Putin, tada ruski predsjednik, zamolio premijerku Jadranku Kosor da na zakonit način regulira taj odnos, da kupac može uknjižiti svoje vlasništvo. Druga molba bivšeg ruskog predsjednika uslijedila je za slučaj na Krku, Haludovo, gdje je jedan Rus još davno kupio kompleks hotela, ali do danas nije uspio regulirati papire, kaže Poljarević i dodaje da, koliko on znam, nije riješena nijedna od ovih dviju molbi. U međuvremenu, Putin je bio u posjetu Sloveniji, pa je preskočio Hrvatsku, bio je u Bosni i Srbiji, ali nas je opet preskočio.

Preko granice svakih šest mjeseci

- Kada odemo na neki sajam nekretnina u Rusiju, dobijemo po 30-ak ozbiljnih upita za pojedine regije u Hrvatskoj. Međutim, kasnije, kada potencijalnim kupcima damo sve te ponude, i kada vide što su njihova prava, što mogućnosti, odustanu. Ako Rus ne dobije radnu ili poslovnu dozvolu u Hrvatskoj, ne može boraviti ovdje niti godinu dana. Ako ima nekretninu u Hrvatskoj, može maksimalno biti šest mjeseci bez prekida. A ako ovdje ima nekretninu i u mirovini je, on želi ostati cijelu godinu. No, mi mu to ne damo već mu ograničavamo boravak na šest mjeseci, za razliku od građana EU-a koji kao stranci mogu biti u našoj zemlji godinu dana, naglašava Poljarević.

Dalmacija za duži odmor, Istra za kraći

- U posljednje vrijeme dosta nekretnina prodajemo u Umagu. Umag je Rusima interesantan jer je bliže granici, grad je uređen, cijene jesu veće, ali oni hoće platiti. Kupuju i u Medulinu, u Pješćanoj Uvali. Uglavnom vole biti blizu mora, Opatija, Ičići, također, ali ima ih i koji su kupili kuće na Veprincu. Radimo i za područje Dalmacije, jer ruski klijenti jako vole Dalmaciju, ona im je posebna, pogotovo plaže. Istru preferiraju i zbog blizine, lakše komunikacije. Oni koji u Hrvatsku dolaze na odmor traže nekretnine u Dalmaciji, a poslovni ljudi, koji mogu doći na desetak dana i moraju brzo otići za poslom, traže nekretnine u Istri, kaže Almasa Valjevaca.

SERGEJ DAMAŠKO ŠEST GODINA ŽIVI U HRVATSKOJ, ZADNJE DVIJE U PULI

Vi imate muževstva!

Muškarac u Rusiji živi u prosjeku 59 godina, a u Istri 80. Došao sam doživjeti osamdesetu, kaže Sergej

- Ovdje ljudi polako šeću, a Rusi samo trče, stresan je tamo život. Uvijek moraš biti prvi, a ako ne uzmeš sada, sutra nemaš mogućnosti. U ovih šest godina u Hrvatskoj postao sam više Hrvat od pravog Hrvata pa kažem: polako, nemoj se žuriti, priča nam Sergej Damaško, 48-godišnji Rus koji dvije godine s obitelji živi u Puli. Rođen u Sibiru, u blizini Bajkalskog jezera, u Hrvatsku je s obitelji prvi put došao 2004. na odmor u Lovran. Kaže da im je Hrvatska bila zadnja destinacija jer im je uvijek bila skupa.

- Prije toga bili smo u Španjolskoj, Portugalu, Francuskoj, Njemačkoj, Aziji, Africi. Tražili smo mjesto za bolji život, prošli Dubrovnik, Gorski kotar i odlučili pokušati, priča Sergej na čistom hrvatskom. Danas već i sanja na hrvatskom, a san da živi na moru ostvario mu se dolaskom u Pulu.

No, nije sve išlo tako glatko. Prvo je pokušao u Dubrovniku, ali je shvatio da tamo za njega nema prostora. S obitelji se preselio u Zagreb koji je pak bio prevelik, a oni su tražili mir te krenuli u Zagorje i živjeli neko vrijeme u Stubičkim Toplicama, a potom u Karlovcu gdje je imao malu drvenu proizvodnju.

Pokušaj s drvnom industrijom

- Hrvatska je mala zemlja i poslovno je teško ovdje opstati, a za proboj na europsko tržište treba puno novca i vremena. U drvenoj industriji teško je doći do poslova putem javnih natječaja, posebno strancu koji nema šanse. No, ja shvaćam zašto postoje klanovi. Tako žive mali narodi. Nije stvar u zakonima, u Rusiji je još gore što se tiče mita i korupcije. Vi mislite da vam je grozno, ali u usporedbi s Rusijom to je dobro. Ja kažem, ako želite vidjeti kako ljudi loše žive, sjednite u zrakoplov i otidite u Moskvu i vozite se sedam dana vlakom

do Vladivostoka, pa ćete vidjeti što je bijeda. Ovdje se bolje živi. Odlična je hrana, nije preskupo, ni standard nije loš, kaže Sergej.

Za investitore bi, dodaje, bilo puno lakše ako bi zakon za sve bio isti. Smatra da je do 2007. Zakon o strancima u Hrvatskoj bio u redu, ali je potom u svega godinu dana, nakon što je 2008. promijenjen zakon, većina stranaca izgubila radnu dozvolu.

- Kad sam izgubio radnu dozvolu, u Gospodarskoj komori mi je rečeno da nismo donijeli nikakve nove tehnologije i da nismo interesantni. Bilo nam je teško, ali pronašli smo alternativu i došli do stalnog boravka, priča Sergej. Nada se boljem kad najnoviji Zakon o strancima, vezan uz pristupanje EU-u, koji je nedavno izglasan u Saboru, stupi na snagu 1. siječnja 2012.

- Smeta mi što u Hrvatskoj često ne pitaju za porijeklo novca i sve investitore stavljaju u isti koš. I nije u redu što je novi zakon opet podijel-

Dobar dan

- Dobro je što ovdje sa svakim možeš porazgovarati, smije se Sergej i priprema nam još jednu priču: "Bio sam u Cavtatu i u parku vidim dva dečka kako trče. A kako sam u Rusiji dugo radio kao policajac, pomislio sam da će me napasti. Oni su, međutim, samo prošli kraj mene i rekli: dobar dan. Tada sam shvatio da sam došao u pravu zemlju".

lio ljude na prvu i drugu kategoriju, a Rusi su opet u trećoj kategoriji, jer EU ima prednost, kaže Sergej koji je sada bavi consultingom i nekretninama.

Otkriva nam svoju simpatičnu poslovicu po kojoj bi svaki Hrvat htio imati jednog bahatog Rusa koji će doći s novcem i kupiti od njega nekretninu od čega će ovaj dalje lagodno živjeti. No, prošla su ta vremena slična onoj u rodnoj Rusiji. U početku je mislio da bi plaže trebalo urediti, a sada bi ih ostavio ovakve, divlje i netaknute. Istarski Rus veli da bi Istra bila pravi raj za turiste kada bi nešto nudila i djeci koja su ovdje s obitelji na odmoru. "Turist u Istri s malom djecom nema što raditi", kaže Sergej.

Dobri su tu i pametni ljudi

- U Puli prvi put na vrata stana mogu staviti svoje ime i prezime, u Rusiji nitko ne želi da ga se vidi, kaže Sergej, koji među najdraže istarske proizvode uvrštava vino i maslinovo ulje, koje već sam proizvodi. Istra mu se sviđa jer je zelena, divlja, priroda slična onoj u rodnoj Rusiji. U početku je mislio da bi plaže trebalo urediti, a sada bi ih ostavio ovakve, divlje i netaknute. Istarski Rus veli da bi Istra bila pravi raj za turiste kada bi nešto nudila i djeci koja su ovdje s obitelji na odmoru. "Turist u Istri s malom djecom nema što raditi", kaže Sergej.

Zna i kajkavski dijalekt, a ovdje u Istri fasciniraju ga žminjski i labinjanski govor, sviđa mu se raznolikost na tako malom prostoru, od klime do jezika. "Dobri su tu i pametni ljudi. Kada sam živio u Karlovcu, vidio sam što se sve u ratu dogodilo. Istra je to izbjegla, a to znači da na ovom mjestu ima pravih ljudi. Vi imate muževstva! (hrabrosti). Za šest godina koliko živim u Hrvatskoj, nikada nisam živio toliko pošteno, jer je Zakon o strancima strog i ne smiješ se ogriješiti", šali se i poentira: "Muškarac u Rusiji živi u prosjeku 59 godina, a u Istri 80. Došao sam doživjeti osamdesetu".

Lara BAGAR

Sergej Damaška: U Puli prvi put na vrata mogu staviti svoje ime i prezime, u Rusiji nitko ne želi da ga se vidi